C/2024/3822

19.6.2024

Euronesti parlamentaarse assamblee 20. märtsil 2024 vastu võetud resolutsioon Venemaa agressioonisõja majandusliku mõju kohta Ukrainale ja idanaabrusele

(C/2024/3822)

EURONESTI PARLAMENTAARNE ASSAMBLEE,

— võttes arvesse Euronesti parlamentaarse assamblee 3. mai 2011. aasta asutamisdokumenti ja idapartnerluse tippkohtumise 24. novembri 2017. aasta ühisdeklaratsiooni,

— võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Gruusia vahelist assotsieerimislepingut ([1]), eelkõige põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda,

— võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelist assotsieerimislepingut ([2]), eelkõige põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda,

— võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelist assotsieerimislepingut ([3]), eelkõige põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda,

— võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelist ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut ([4]),

— võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingut ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Aserbaidžaani Vabariigi vahel ([5]),

— võttes arvesse oma 21. veebruari 2023. aasta resolutsiooni taastuvenergiale ülemineku kohta vastusena praegustele idapartnerluse energiajulgeolekuga seotud probleemidele Venemaa agressiooni- ja okupatsioonisõja kontekstis ([6]),

— võttes arvesse majanduse taastamise, vastupidavuse ja reformide uut tegevuskava, mida toetab idapartnerluse majandus- ja investeerimiskava,

— võttes arvesse idanaabruse mitmeaastast sihtprogrammi aastateks 2021–2027,

— võttes arvesse Ukraina ja Moldova ELi liikmeks saamise taotlusi vastavalt 28. veebruaril 2022 ja 3. märtsil 2022 ning sellele järgnenud Euroopa Ülemkogu 23. juuni 2022. aasta otsust anda neile kandidaatriigi staatus,

— võttes arvesse Gruusia 3. märtsi 2022. aasta ELi liikmeks saamise taotlust ja sellele järgnenud Euroopa Ülemkogu 23. juuni 2022. aasta otsust tunnustada Gruusia ELiga ühinemise väljavaateid,

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 14.–15. detsembri 2023. aasta otsust alustada ühinemisläbirääkimisi Ukraina ja Moldovaga ning anda Gruusiale kandidaatriigi staatus,

— võttes arvesse Euroopa Liidu piirkondade ja linnade 3. märtsi 2022. aasta deklaratsiooni solidaarsuse kohta Ukrainaga,

([1]) ELT L 261, 30.8.2014, lk 4.
([2]) ELT L 260, 30.8.2014, lk 4.
([3]) ELT L 161, 29.5.2014, lk 3.
([4]) ELT L 23, 26.1.2018, lk 4.
([5]) EÜT L 246, 17.9.1999, lk 3.
([6]) ELT C 229, 29.6.2023, lk 16.

— võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 24. märtsi 2022. aasta resolutsiooni sõja kohta Ukrainas ning selle majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnamõju kohta ([7]) ning 16. juuni 2022. aasta resolutsiooni Euroopa kodanikuühiskonna ettepanekute kohta „Ukraina abistamine ja ülesehitamine“ ([8]),

— võttes arvesse komisjoni 8. märtsi 2022. aasta teatist „Euroopa solidaarsus Ukraina pagulaste ja sõjapõgenikega“ (COM (2022)0107),

— võttes arvesse komisjoni 18. mai 2022. aasta teatist „Ukraina abistamine ja ülesehitamine“ (COM(2022)0233),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 23. novembri 2022. aasta soovitust nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ELi uue laienemisstrateegia kohta ([9]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2463, millega luuakse rahastamisvahend Ukraina toetamiseks 2023. aastal (makromajanduslik finantsabi+) ([10]),

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni presidendi ja Ukraina presidendi ühisavaldust, mis võeti vastu 3. veebruaril 2023 Kiievis toimunud ELi ja Ukraina 24. tippkohtumisel,

— võttes arvesse Ukraina valitsuse, komisjoni, Maailmapanga ja ÜRO ühiselt koostatud Ukraina kahju ja vajaduste kolmandat kiirhinnangut,

— võttes arvesse oma 23. veebruari 2023. aasta resolutsiooni Venemaa Föderatsiooni relvastatud agressiooni kohta Ukraina vastu ([11]), 21. veebruari 2023. aasta resolutsiooni ELi ühinemisläbirääkimiste alustamise strateegilise tähtsuse kohta Ukraina ja Moldovaga ([12]) ning 21. veebruari 2023. aasta resolutsiooni Ukraina, Moldova ja Gruusia ELiga ühinemise suunas liikumise toetamise kohta ([13]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 6. oktoobri 2022. aasta resolutsiooni Ukraina-vastase agressioonisõja eskaleerimise kohta Venemaa poolt ([14]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 16. veebruari 2023. aasta resolutsiooni olukorra kohta aasta pärast Venemaa sissetungi Ukrainasse ja agressioonisõja algust ([15]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. juuni 2023. aasta resolutsiooni Ukraina kestliku taasülesehitamise ja Euroopa-Atlandi kogukonda lõimimise kohta ([16]),

— võttes arvesse 11. juulil 2023. aastal Vilniuses toimunud NATO tippkohtumise kommünikeed,

— võttes arvesse G7 riikide juhtide 27. juuni 2022. aasta ja 19. mai 2023. aasta avaldusi Ukraina kohta,

— võttes arvesse 25. oktoobril 2022 Berliinis toimunud Ukraina taastamist, taasülesehitamist ja moderniseerimist käsitleva rahvusvahelise ekspertide konverentsi järeldusi,

— võttes arvesse 4.–5. juulil 2022 Luganos toimunud Ukraina taastamise konverentsi järeldusi, eelkõige seitset Lugano põhimõtet, mis on Ukraina taastamisprotsessi juhtpõhimõtted,

([7]) ELT C 290, 29.7.2022, lk 1.
([8]) ELT C 365, 23.9.2022, lk 1.
([9]) ELT C 167, 11.5.2023, lk 105.
([10]) ELT L 322, 16.12.2022, lk 1.
([11]) ELT C 229, 29.6.2023, lk 30.
([12]) ELT C 229, 29.6.2023, lk 29.
([13]) ELT C 229, 29.6.2023, lk 33.
([14]) ELT C 132, 14.4.2023, lk 94.
([15]) ELT C 283, 11.8.2023, lk 34.
([16]) ELT C, C/2024/490, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/490/oj.

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 30. mai 2022. aasta järeldusi Ukraina kohta, milles kiideti heaks Ukraina ülesehitusplatvorm, mis tooks kokku Ukraina valitsuse, ELi, selle liikmesriigid ja Euroopa Investeerimispanga, samuti rahvusvahelised partnerid, finantsasutused, organisatsioonid, eksperdid ja huvitatud isikud,

— võttes arvesse 21.–22. juunil 2023 Londonis toimunud Ukraina taastamise konverentsi järeldusi,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi 5. oktoobri 2023. aasta resolutsiooni ülevaate kohta Moldova liikumisest ELiga ühinemise suunas ([17]),

— võttes arvesse Ukraina taaste- ja arengukava aastateks 2022–2032,

A. arvestades, et Venemaa peab praegu Ukraina vastu provotseerimata, põhjendamatut ja ebaseaduslikku agressioonisõda, mille tõttu Ukraina on kaotanud juurdepääsu finantsturgudele ja mille tõttu on riigi tulud oluliselt vähenenud; arvestades, et Ukraina on märkimisväärselt suurendanud avaliku sektori kulutusi oma suveräänse territooriumi kaitsmiseks, humanitaarolukorraga tegelemiseks ja riiklike teenuste järjepidevuse säilitamiseks;

B. arvestades, et lisaks traagilistele inimkaotustele suureneb iga päevaga Ukraina vastupanuvõime, taastamise ja ülesehituse toetamise rahaline kulu, kuna Venemaa väed ja nende esindajad jätkavad valimatuid ja kuritahtlikke rünnakuid elamupiirkondade ja tsiviiltaristu, sealhulgas haiglate, kodude ja koolide vastu; arvestades, et üks selline näide on Venemaa poolt 6. juunil 2023 toime pandud terroriakt, mille käigus hävitati Kahhovka tamm;

C. arvestades, et Venemaa agressioonisõjal on tohutud julgeoleku- ja majanduslikud tagajärjed kõigile ELi idapartnerluse riikidele, eelkõige Moldovale, kelle majandust on tõsiselt mõjutanud kaubavahetuse kaotamine, välisinvesteeringute vähenemine ning energia- ja transpordihindade tõus;

D. arvestades, et alates selle agressioonisõja puhkemisest on EL, selle liikmesriigid ja sarnaselt meelestatud partnerid andnud Ukrainale lisaks sõjalisele toetusele märkimisväärset humanitaar-, rahalist ja tehnilist tuge, mida on hädasti vaja, et aidata Ukrainal kasutada oma seaduslikku õigust kaitsta end Venemaa sissetungijate vastu;

E. arvestades, et Ukraina valitsuse, komisjoni, Maailmapanga Grupi ja ÜRO koostatud ja 14. veebruaril 2024 avaldatud kahju ja vajaduste kolmanda kiirhinnangu kohaselt on Ukraina ülesehitamise ja taastumise toetamise kulud järgmisel kümnendil 486 miljardit USA dollarit;

F. arvestades, et 26. jaanuaril 2023 käivitati Ukraina toetuseks loodud asutustevahelise abi koordineerimise platvorm, mis koondab Ukraina, ELi, G7 riikide, Euroopa Investeerimispanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga eksperte, et toimida Ukraina vajaduste rahuldamiseks vajalike rahvusvaheliste kohustuste võtmise katalüsaatorina;

G. arvestades, et ELi institutsioonide, Euroopa Investeerimispanga ja ELi liikmesriikide poolt Ukraina ees võetud Euroopa tiimi kohustuste kogusumma oli 2023. aasta juuli seisuga 132 miljardit eurot;

H. arvestades, et Ukraina ametivõimude Ukraina taaste- ja arengukava aastateks 2022–2032 toetab nende pühendumust oma riigi ülesehitamisele ja ajakohastamisele ning ELi integratsioonireformide rakendamisele;

I. arvestades, et Ukraina ülesehitamine annab ka võimaluse kiirendada riigis nii digi- kui ka rohepööret, sealhulgas arendada energiasuveräänsust ja sõltumatust Venemaa tarnetest, ning seeläbi ehitada paremini üles, mitte lihtsalt taastada või taasluua hävitatud või kahjustatud taristut;

J. arvestades, et ELi liikmesriigid ja naaberriigid, eelkõige Moldova, kes on pakkunud transiiti või peavarju miljonitele ukrainlastele, kes on sunnitud oma kodust lahkuma, seisavad samuti silmitsi märkimisväärse majandusliku koormusega, mis on tingitud suurenevast inflatsioonist ning eelkõige toidu- ja energiahindade kiirest tõusust;

([17]) ELT C, C/2024/1189, 23.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1189/oj.

K. arvestades, et ajutise kaitse direktiiv ([18]) on aidanud lihtsustada Ukraina pagulaste integreerimist ELis, andes neile elamisloa ning juurdepääsu tööhõivele, sotsiaalhoolekandele, arstiabile ja sobivale majutusele või eluasemele;

L. arvestades, et EL rakendab nüüd Ukraina rahastut aastateks 2024–2027, mis hõlmab 50 miljardit euro ulatuses nii toetusi kui ka laene; arvestades, et see rahastus täiendab Ukrainale varem antud 85 miljardi euro suurust toetust, sealhulgas sõjalist abi; arvestades, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ ning ühinemiseelse abi instrumendi raames eraldatakse eeldatavasti lisavahendeid, eelkõige humanitaarabi jaoks;

M. arvestades, et energiajulgeoleku tagamine ja rohepöörde kiirendamine Ukraina, teiste idapartnerluse riikide ja ELi jaoks jääb lähiaastatel peamiseks prioriteediks; arvestades, et kõik idapartnerluse riigid on Pariisi kokkuleppele alla kirjutanud ja õigusaktide vastavusse viimine ELi keskkonnaõigustikuga on ELi kandidaatriikide jaoks äärmiselt oluline;

N. arvestades, et komisjoni 2. veebruari 2023. aasta aruandes Ukraina õigusaktide vastavusse viimise kohta liidu *acquis*'ga anti põhjalik ja positiivne hinnang Ukraina edusammudele vajalike reformide lõpuleviimisel, mis edendavad veelgi tema püüdlusi saada ELi liikmeks;

O. arvestades, et läbirääkimisi ELi ning Ukraina ja Moldova kandidaatriikide vahel tuleks alustada võimalikult kiiresti pärast seda, kui Euroopa Ülemkogu tegi 14. detsembril 2023 sellekohase positiivse otsuse;

Üldised kaalutlused seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu

1. mõistab kõige karmimalt hukka Venemaa jõhkra, ebaseadusliku ja põhjendamatu agressioonisõja Ukraina vastu, milles Valgevene ebaseaduslik režiim ja selle juht Aljaksandr Lukašenka on kaasosalised; nõuab, et Venemaa lõpetaks viivitamata igasuguse sõjalise tegevuse Ukrainas ning viiks tingimusteta välja kõik väed ja sõjalise varustuse kogu Ukraina rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumilt;

2. rõhutab, et see agressioonisõda rikub rahvusvahelist õigust, ohustab Euroopa julgeolekut ja stabiilsust ning on vallandanud ülemaailmse toidukriisi, mis mõjutab peamiselt arenguriike ja vähim arenenud riike, mille eest Venemaa ja Valgevene ebaseaduslik režiim ja selle juht Aljaksandr Lukašenka kannavad täielikku vastutust; rõhutab, et Valgevene ebaseaduslik režiim tuleb selle otsese osalemise tõttu võtta vastutusele majanduslike ja sihipäraste Euroopa sanktsioonide kaudu;

3. väljendab jagamatut solidaarsust Ukraina rahvaga; toetab täielikult Ukraina sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ning rõhutab, et see sõda kujutab endast rahvusvahelise õiguse rasket rikkumist; avaldab austust Ukraina rahva ja riigi relvajõudude tohutule julgusele ja vastupanuvõimele, kes kaitsevad oma kodumaad ja suveräänset territooriumi Venemaa sissetungijate eest;

4. nõuab, et EL, selle liikmesriigid ja nende sarnaselt meelestatud partnerid toetaksid Ukrainat tema kaitsmisel Venemaa ebaseadusliku agressioonisõja vastu pideva humanitaar-, finants- ja sõjalise toetusega ning toetaksid Ukrainat nii kaua, kui on vaja, et saavutada Ukraina sõltumatus, suveräänsus ja täielik kontroll kogu oma rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumi üle;

5. väljendab heameelt mõnede Euroopa ettevõtete otsuse üle Venemaa turult lahkuda ning julgustab teisi ettevõtteid eeskuju järgima ning seadma väärtused majanduslikest huvidest kõrgemale;

([18]) Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

ELi, selle liikmesriikide ja teiste riikide majanduslikud tagajärjed

6. rõhutab, et sõjast taastumine ja ülesehitustööd peaksid olema kooskõlas rohe- ja digipöördega ELi liikmesriikides;

7. nõuab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid suurendaksid turu läbipaistvust ja kõrvaldaksid ajutiselt kõik takistused põllumajandustoodete impordilt, et leevendada ülemaailmset toiduainete hinnakriisi;

8. rõhutab, et taasterahastust „NextGenerationEU“, taaste- ja vastupidavusrahastust ning 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistikuga võimaldatavast paindlikkusest ei piisa Ukraina sõjast tulenevate rahaliste vajaduste katmiseks; soovitab võtta ühendust rahvusvaheliste partneritega, et saada toetust, sealhulgas ülesehitusalaseid eksperditeadmisi;

9. toetab jõupingutusi, mida on tehtud solidaarsuskoridoride abil, et hõlbustada teravilja eksporti Ukrainast erinevate maismaateede ja ELi sadamate kaudu, hoolimata Venemaa ebaseaduslikust Musta mere blokaadist; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid laiendaksid neid solidaarsuskoridore veelgi, et leevendada Venemaa agressioonisõjast tingitud ülemaailmset toidukriisi;

10. rõhutab tungivat vajadust ennetava osalemise järele ülemaailmses poliitikas, eelkõige ÜROs ja Maailma Kaubandusorganisatsioonis, kuna Venemaa otsib jätkuvalt muid turuväljundeid, et kompenseerida kehtestatud sanktsioonidest põhjustatud kahju;

11. tunnustab humanitaarabi, mida idapartnerluse riigid on Ukrainale andnud, ning nõuab, et EL ja selle liikmesriigid annaksid naaberriikidele rohkem rahalist toetust;

12. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid annaksid rohkem majanduslikku ja rahalist toetust, et minimeerida Venemaa-Ukraina sõja negatiivset mõju teiste idapartnerluse riikide majandusele;

13. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid pakuksid idapartnerluse riikidele rohkem tehnilise abi programme, et tugevdada nende kestlikku ekspordipotentsiaali ELi;

Pagulased

14. märgib, et üle 8 miljoni ukrainlase on olnud sunnitud oma kodudest lahkuma, et otsida varjupaika turvalisemates kohtades üle kogu Euroopa, ning et sõja tõttu on riigisiseselt ümber asustatud üle 6,2 miljoni ukrainlase;

15. rõhutab, et see sissevool on põhjustanud märkimisväärseid rahalisi kulusid, eelkõige Moldovale, millest on saanud Ukraina pagulaste peamine transiidiriik; märgib, et Ukraina pagulased moodustavad praegu Gruusias elavast elanikkonnast 0,7 %;

16. väljendab heameelt ELi liikmesriikide ja Moldova aktiivse ja humaanse lähenemisviisi üle, kuna nad on hoidnud oma piirid avatuna ning pakkunud Venemaa agressioonisõja eest põgenevatele inimestele abi evakueerumiseks, peavarju, erakorralist abi, arstiabi ja varjupaika;

17. nõuab, et Ukraina pagulastele antaks ELi kodanikega võrdsed õigused juurdepääsul tervishoiule, haridusele ja tööturule, mis on keskse tähtsusega, et vältida nende pagulaste vaesuse suurenemist;

18. nõuab haridusalgatusi ja -programme ümberasustatud Ukraina lastele ja noortele, sealhulgas selleks, et tagada juurdepääs kvaliteetsele haridusele ning keele- ja oskuste alasele koolitusele;

19. rõhutab kodanikuühiskonna keskset rolli haavatavatest rühmadest pärit pagulaste kaitsmisel ja integreerimisel, eelkõige tööturul;

20. väljendab heameelt selle üle, et ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetavast taasteabist eraldati 3,4 miljardit eurot ELi liikmesriikidele, kes annavad varjupaika Venemaa sissetungi eest põgenenud inimestele;

21. väljendab heameelt selle üle, et komisjon võttis 29. juunil 2022 vastu uue paketi „Paindlik abi territooriumidele“ (FAST-CARE), mis annab ühtekuuluvuspoliitika vahendite rakendamisel suuremat paindlikkust, et aidata ELi liikmesriikidel, piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel ning muudel partneritel tegeleda Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärgedega;

22. nõuab, et EL eraldaks täiendavaid rahalisi vahendeid nendele ELi liikmesriikidele ja Moldovale, kes on esmased sisenemispunktid ELi saabuvatele Ukraina pagulastele;

23. juhib tähelepanu 250 000 riigisisesele põgenikule Gruusias, kes ei saa ikka veel turvaliselt ja väärikalt koju tagasi pöörduda, kuna Venemaa jätkab Abhaasia ja Tshinvali / Lõuna-Osseetia okupatsiooni;

Ukraina vastupanuvõime, taastumine ja ülesehitamine ning Moldova toetamine

24. rõhutab, et Ukraina ja Moldova majanduse toetamiseks on hädasti vaja täiendavat viivitamatut ja ulatuslikku finantsabi, et aidata nii Ukraina kui ka Moldova majandusel püsima jääda, et nad saaksid paremini saavutada pikaajalist stabiilsust; nõuab, et uuendataks ELi strateegiat idapartnerluse riikide kohta, kes on ELi kandidaatriigid, et veelgi parandada majandussuhteid ELi ja selle liikmesriikide ning nende riikide vahel;

25. väljendab heameelt asjaolu üle, et alates Venemaa agressioonisõja algusest on EL, selle liikmesriigid ja finantsasutused võtnud edukalt kasutusele enneolematud summad toetusteks ja laenudeks, et toetada Ukraina üldist majanduslikku, sotsiaalset ja rahalist vastupanuvõimet makromajandusliku finantsabi, eelarvetoetuse, erakorralise abi ja kriisile reageerimise ning humanitaarabi vormis;

26. nõuab, et EL rakendaks võimalikult kiiresti vajalikke õigusnorme, et konfiskeerida Venemaa külmutatud varad ja kasutada neid Ukraina kaitsmiseks ning Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mitmesuguste tagajärgedega tegelemiseks, sealhulgas riigi ülesehitamiseks ja ohvritele hüvitise maksmiseks;

27. rõhutab tungivat vajadust toetada Ukraina väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, põllumajandustootjaid ja kodanikuühiskonda, et hoida neid praegusel sõjaajal toimivana; rõhutab, et väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel on otsustav roll Ukraina majanduse pikaajalisel taastumisel;

28. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2022. aastal võttis EL vastu rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“, millega antakse Ukrainale kuni 18 miljardi euro ulatuses pikaajalisi laene, et toetada transporditaristu, näiteks sildade, maanteede ja raudteede elutähtsat remonti, samuti muu elutähtsa ja munitsipaaltaristu ja kommunaalteenuste parandamist ning eluasemete ja sotsiaalse taristu, näiteks koolide, lasteaedade ja tervishoiuasutuste taastamist;

29. rõhutab, kui oluline on, et EL suurendaks kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kogukonnapõhiste algatuste mõjuvõimu ja eraldaks neile vahendeid, et nad saaksid Ukraina ülesehitamisele ja sõjajärgsele taastumisele sisuliselt kaasa aidata;

30. nõuab, et EL looks Euroopa ettevõtetele stiimulid mõjutatud piirkondadesse investeerimiseks, et edendada majanduse taastumist, töökohtade loomist ja sõjajärgset ülesehitustööd;

31. väljendab heameelt kõigi imporditollimaksude ajutise peatamise üle kogu Ukraina ekspordilt ELi, mis tähendab selle ekspordi täielikku, nulltariifi ja kvoodivaba juurdepääsu alates 30. maist 2022, samuti kõigi Ukraina teraseekspordi suhtes kehtivate ELi dumpinguvastaste ja kaitsemeetmete peatamise üle; väljendab heameelt nõukogu 25. mai 2023. aasta otsuse üle peatada kuni 2024. aasta juunini kõik tollimaksud, kvoodid ja kaubanduse kaitsemeetmed Ukraina ekspordi suhtes ELi;

32. toetab komisjoni 14. veebruari 2023. aasta ettepanekut lisada andmeside rändlus ELi ja Ukraina assotsieerimislepingusse; kutsub ELi-Ukraina kaubanduskomiteed üles seda ettepanekut toetama, nähes Ukraina ja ELi vahelisele andmeside rändlusele ette vastastikuse ühtse turu kohtlemise;

33. väljendab heameelt komisjoni 7. juuni 2023. aasta otsuse üle integreerida Ukraina veelgi enam ELi ühtsele turule, avades Euroopa ühendamise rahastu taristu rahastamiseks;

34. tuletab meelde, et Lugano deklaratsioonis, millele kirjutasid alla rohkem kui 40 riiki ja rahvusvahelised finantsasutused, rõhutati Ukraina taastamis- ja ülesehitusprotsesside põhimõtteid, nimelt partnerlust; reformiprotsessi; läbipaistvust, vastutust ja õigusriiki; demokraatlikku osalust; mitut sidusrühma hõlmavat kaasatust; soolist võrdõiguslikkust ja kaasamist ning kestlikkust;

35. väljendab heameelt komisjoni 20. juuni 2023. aasta ettepaneku üle luua uus Ukraina rahastu, mille eesmärk on toetada Ukraina taastamist, ülesehitamist ja moderniseerimist kui sihtotstarbelist rahastamisvahendit, mis pakub Ukrainale aastatel 2024–2027 järjepidevat, prognoositavat ja paindlikku toetust;

36. rõhutab, et ülesehituspüüdlusi tuleb suunata innovatsioonile, et toetada digi- ja rohepööret;

37. rõhutab, et kodanikuühiskond tuleb tihedalt kaasata ülesehitusprotsessi kõikidesse etappidesse, et tagada õigusriigi reformide, oligarhia kaotamise, korruptsioonivastase võitluse ning rohe- ja digipöörde edukas elluviimine;

38. rõhutab, et EL peaks jätkama investeerimist Ukraina energiasüsteemi ümberkujundamisse, sealhulgas rahastama mitut riiki hõlmavaid projekte energiajulgeoleku valdkonnas, et rahuldada praeguseid ja tulevasi vajadusi energiataristu järele;

39. kutsub Ukraina valitsust üles jätkama kohaliku omavalitsuse tugevdamist ning integreerima detsentraliseerimisreformi edu Ukraina vastupanuvõime-, taastamis- ja ülesehitusprotsesside üldisesse struktuuri;

40. väljendab heameelt Aserbaidžaani rolli üle nii ELi liikmesriikide kui ka Ukraina energiajulgeoleku suurendamisel; rõhutab, et on vaja kiirendada üleminekut fossiilkütustelt taastuvenergiale ja veelgi edendada energiatõhusust; julgustab Aserbaidžaani ja Armeeniat kiirendama läbirääkimisi püsiva rahulepingu sõlmimiseks, et lahendada piirikonfliktid ning aidata kaasa stabiilsusele, koostööle ja heaolule piirkonnas;

41. rõhutab, kui oluline on jätkata toetust tehnilise suutlikkuse suurendamiseks ELi ja idapartnerluse riikide vahelist energiajulgeolekut tugevdavate ühenduvusprojektide, näiteks Gruusia-Rumeenia Musta mere veealuse kaabli projekti jaoks;

42. nõuab, et EL ja tema sarnaselt meelestatud partnerid säilitaksid Venemaa ja Valgevene ebaseadusliku režiimi ja selle juhi Aljaksandr Lukašenka vastu suunatud sanktsioonipoliitika, ning jälgiksid, elavdaksid ja suurendaksid samal ajal selle tõhusust ja mõju;

43. kutsub kõigi ELi liikmesriikide ja idanaabruse riikide ametivõime üles tagama, et kõik võimalikud sanktsioonidest kõrvalehoidmised tuvastatakse, neid uuritakse ja nende eest võetakse vastutusele;

44. väljendab sügavat muret ELi riikide ja Venemaa vahel jätkuva kauplemise pärast sanktsioonidega hõlmatud ja sõja jaoks kriitilise tähtsusega kaupadega; taunib asjaolu, et ELi Venemaa-vastaste sanktsioonide järgimine jätab tõsiselt soovida; mõistab hukka teguviisi, kus EList pärit sanktsioonidega kaupu müüakse kolmandate riikide ettevõtetele või üksikisikutele, kui kaubad asuvad endiselt ELis, pärast mida need saadetakse otse Venemaale; mõistab hukka ettevõtted, sealhulgas ELis asuvad ettevõtted, kes on tahtlikult sanktsioonidest kõrvale hoidunud, õõnestades seeläbi ELi jõupingutusi Ukraina toetamisel, et jätkuvalt teenida tohutut kasumit; rõhutab, et liidu piiravast meetmest kõrvalehoidmine, sealhulgas kauba üleviimine sihtkohta, kus selle import, eksport, müük, ostmine, üleandmine, transiit või transport on keelatud, tuleks ELi tasandil kriminaliseerida; rõhutab, et jõustamiseks on äärmiselt oluline, et EL kriminaliseeriks kiiresti sanktsioonide otsesed rikkumised, sealhulgas juhul, kui need pannakse toime raske hooletuse tõttu, ning sanktsioonide kaudsed rikkumised, mis toimuvad liidu piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise teel;

45. nõuab, et EL, selle liikmesriigid ja nende sarnaselt meelestatud partnerid jätkaksid Moldova toetamist valitud teel Euroopa suunas, kuna Moldova stabiilsus ja heaolu on otseselt seotud Ukraina vastupanuvõime ja Euroopa julgeolekuga;

46. nõuab, et EL jätkaks rahalist ja poliitilist toetust teistele idapartnerluse riikidele, sealhulgas Armeeniale ja Aserbaidžaanile;

47. nõuab, et EL abistaks Gruusiat konkreetselt ja nähtavalt, et toetada Gruusia edasisi edusamme teel ELiga ühinemise suunas;

48. rõhutab, kui oluline on, et EL annaks rahalist abi Valgevene kodanikuühiskonnale, noortele, üliõpilastele, akadeemilistele töötajatele ja spetsialistidele; kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles lihtsustama viisade ja elamislubade saamise korda Valgevenest poliitilistel põhjustel põgenevatele inimestele ning valmistama ette eeskirjad ja menetlused kodakondsuseta isikute juhtumite käsitlemiseks;

49. rõhutab, et Venemaa peab olema kohustatud maksma tekitatud kahju eest ja seega andma olulise panuse Ukraina ülesehituspüüdlustesse; nõuab, et kooskõlas rahvusvahelise õigusega uuritaks kõiki seaduslikke võimalusi kasutada Venemaa külmutatud varasid, et toetada kõiki Ukraina abistamise valdkondi ja Ukraina taastumist.